

Lukács István

A JÁSZSÁG KÖZBIZTONSÁGÁRÓL AZ 1996. ÉVI TAPASZTALATOK TÜKRÉBEN

Az általam ismert közvéleménykutatások eredményei azt mutatják, hogy a munkanélküliség után a közbiztonság romlásától tartanak leginkább az emberek. Félelmük nem alaptalan.

A központi és regionális médiákban e tárgykörben megjelenő hírek és tanulmányok sokkoló hatása felerősíti az egyes embernél az egyébként jogos félelmeket. Olyan településeken is "kitapintható" és érzékelhető ez a sokkhatás, ahol az országosnál lényegesen jobb a helyzet. Az ország közbiztonsági állapota függ a helyi problémák összességétől, így szűkebb hazánk, a Jászság sem marad ki ebből.

Adatok tükrében

A következőkben főleg 1996. évi tényekkel és adatokkal illusztrálva mutatom be a Jászberényi Rendőrkapitányság illetékességi területéhez tartozó 18 település közbiztonságának állapotát. A terület nagysága 1100 km², amely mind népesség, mind a terület vonatkozásában a megye egyötödét teszi ki. (Jász-Nagykun-Szolnok megye népessége 1995-ben 422 838 lakos, területe 5.606 km².)

A megyében 1996-ban összesen 13114 bűncselekmény vált ismertté. A Jászságra ebből 2290 ismertté vált bűncselekmény jutott, amely 3 %-kal több az előző évinél. Ez a szám azt mutatja, hogy a megyénkben ismertté vált bűncselekmények 17,5 %-át a Jászságban regisztrálták.

Ha az ún. fertőzöttségi mutatót (10 ezer lakosra jutó bűncselekmények száma) vizsgáljuk, akkor megállapítható, hogy a Jászság területe *a kevésbé fertőzött területek sorába tartozik.* (Jászsági fertőzöttség: 255 bűncselekmény / 10 ezer lakos.)

Bűncselekmények, elkövetők

A bűnözés struktúrájában érdemi elmozdulás nem tapasztalható, továbbra is *a vagyon elleni jogsértések* dominanciája érvényesül (75%). Az e kategóriába tartozó 1648 bűncselekmény lényegében megegyezik az előző évivel. A meghatározó bűncselekmény fajtáknál, így a lopás, betöréses lopás alakulásánál közel azonos mértékű a csökkenés, illetve az emelkedés. Mindebből azonban messzemenő következtetéseket nem lehet levonni. Ami tény, hogy az okozott kár vonatkozásában viszont jelentős növekedés mutatható ki. 1996-ban vagyon elleni támadásaikkal mintegy 145 millió forint kárt okoztak a bűnelkövetők, a növekmény pedig az előző évhez képest mintegy 30 millió forint.

A *személy elleni bűncselekmények* a bűnözésen belül 10 % alatti arányt képviselnek. Közülük a két befejezett emberölés történt, valamint 59 ügyben indult büntető eljárás súlyos testi sértés alapos gyanúja miatt, mely esetekben a gyógyulási idő 8 napon túlra tehető. Az imént bemutatott cselekmények szinte mindegyikénél az indulati elemek dominálnak, de nagy számban játszik szerepet az alkoholos befolyásoltság is.

Az *erőszakos garázda jellegű bűncselekmények* számában az előző évhez képest jelentős, mintegy 11 %-os növekedés tapasztalható. Ugrásszerűen megnövekedett a garázdaságok száma (66-ról - 106-ra). Ez elsősorban Jászberényben, Jászapátin, Jászárokszálláson és Jászladányon okozott jelentősebb problémákat.

A *közterületen elkövetett büntető jogsértések*, illetve bűncselekmények száma ezzel szemben változatlan. A bűncselekmények több mint egyharmadát (616) közterületeken követik el. A közlekedési bűncselekmények alakulását értékelve megállapítható, hogy a 145 eljárás mintegy kétharmadát ittas vezetés (93) miatt kezdeményeztük.

Külön említést érdemel, hogy *kiemelkedően nagymértékben emelkedett* az ismertté vált *gazdasági bűncselekmények* száma, és a megállapított elkövetési érték. Amíg az 1995-ben a felderített 8 bűncselekménnyel 1108000 forint elkövetési érték volt megállapítható, addig az elmúlt évben a bűncselekmények száma 46-ra, míg az érték 250 millió forintra rúgott. A bűncselekmények majd mindegyike adó-, illetve ÁFA csalásként jelent meg.

Jelentősen növekedett az eljárás alá vont gyanúsítottak száma (769-ről - 892-re). 21 gyermekkorú és 101 fiatalkorúval szemben folytattunk le eljárásokat, különösen aggasztó a fiatalkorúak részesedésének 20 %-os növekedése.

Ugyancsak nőtt a büntetett előéletűek (287-ről - 360-ra), valamint a vagyonelleni bűncselekményt elkövetők száma (351-ről - 440-re).

Az elkövetői körnél érdemes megemlíteni, hogy az ismertté vált bűnelkövetők mintegy negyede alkohol hatása alatt követte el a bűncselekményeit. Az elkövetett és felderített

bűnesetek súlya jelzi, hogy az elmúlt évben 106 esetben rendeltünk el őrizetbe vételt, és indítványunkra ezek közül 67 elkövető letartóztatását rendelte el az illetékes bíróság.

Közvetett hatások, bűnmegelőzési munka

A közbiztonságra ugyan nem közvetlenül hat, de mint az állampolgári fegyelmet önmagában is hordozó "jelenségről" a közlekedésbiztonsági helyzetről is említést kell tenni. E területen annak ellenére, hogy a személyi sérüléssel járó közlekedési balesetek száma az előző évhez képest mintegy 16 %-kal emelkedett, lényeges változás nem következett be (96-ról - 112-re). A Jászság közútjain 7 halálos kimenetelű baleset történt. Az ittasság aránya 11,5 %-ról 16,9 %-ra emelkedett, mely meghaladja a megyei átlagot. A legtöbb baleset az elmúlt évben az ún. "relatív" gyorshajtás, valamint "kanyarodási", az "elsőbbség meg nem adási" kötelezettség megszegése miatt következett be. Tovább nőtt a kerékpáros balesetek száma. Figyelmeztető adat, hogy a bekövetkezett 112 személyi sérüléssel járó közlekedési balesetben 58 kerékpárral közlekedő sérült meg.

Értékeléseink során összességében arra a következtetésre jutottunk, hogy a Jászság bűnügyi- közbiztonsági helyzete jónak ítéltető. Továbbra is Jászberény, Jászapáti, Jászárokszállás, Jászfényszaru, Jászkisér, Jászladány városok, illetve nagyközségek bűnözése a meghatározó, hisz a Jászságban ismertté vált bűncselekmények mintegy háromnegyedét az említett településen követték el.

Ha a bűnözésről beszélünk, szólni kell azokról a területekről, amelynek a bűnmegelőzésnél van komoly jelentősége. Itt elsősorban a bűnmegelőzés rendőri vonatkozásairól teszünk említést. 1996-ban új jogintézményt is bevezettünk. A Rendőrségi Törvény által biztosított bűnmegelőzési ellenőrzést 18 személlyel szemben kezdeményeztünk.

Tovább folytattuk a nagy népszerűségnek örvendő drogmegelőző DADA programot, melynek keretében 29 tanulócsoportnál mintegy 750 általános iskolai diákot részesítettünk képzésben. A szülők, a pedagógusok és a gyermekek egyaránt elégedettek munkánkkal. Újjáalakítottuk a Városi Balesetmegelőzési Bizottságot, melynek tagságát megújítottuk, a Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri a közlekedési balesetek alakulását, és a vállalt feladatának megfelelően, elsősorban a balesetmegelőzés érdekében kezdeményezett forgalomszervezési, felülvizsgálati intézkedéseket. 1996 tavaszán Rendőrkapitányságunk adott otthont a Jászságban működő Polgárőr Szervezetek tanácskozásának.

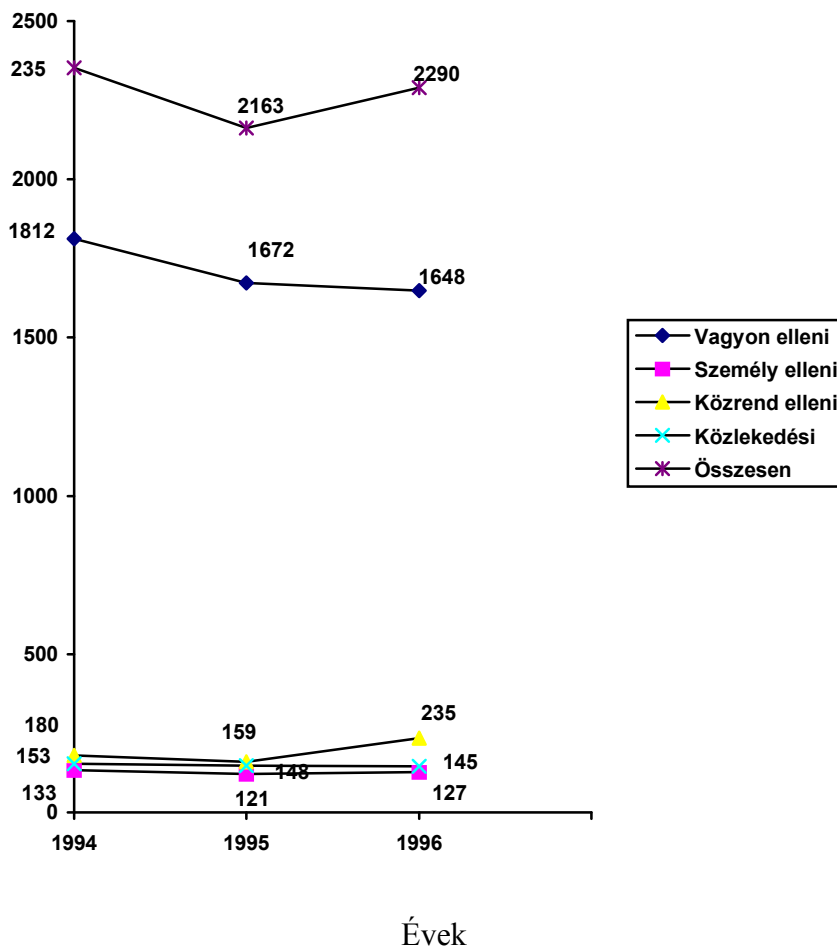
A különböző településeken a Polgárőrségeivel együttműködési megállapodásokat kötöttünk, amelyek jelentős segítséget nyújtanak a bűnmegelőzésében. Kiemelkedő az együttműködés színvonala: Jászladányon, Jászalsószentgyörgyön, Jászfákóalmán és Jászkiséren.

Jóllehet konkrétan nem a bűnmegelőzést szolgálja, de mindenféleképpen hatással van a különböző bűncselekmény fajták visszaszorítására a rendőrség felderítő tevékenységének és az megmutatkozó eredményességnek. A kiemelt társadalmi veszélyességi ügyekben a teljesítmény kimagasló. A személy elleni bűncselekményeknél, rablásoknál a felderítettség 80 %-os, a garázdaságoknál még ennél is magasabb 84 %. Összességében az ismeretlen tettes által elkövetett bűncselekmények 35 %-át derítettük fel, amely az előző évhez képest némi fejlődést mutat.

Diagramm 1

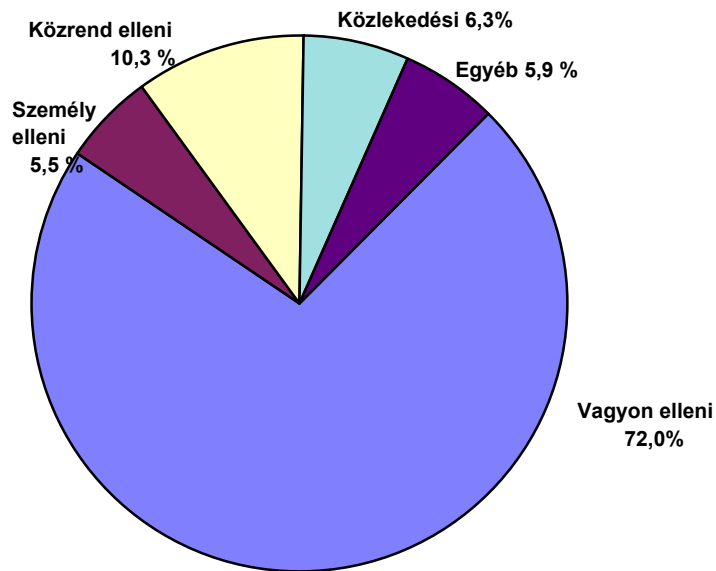
A Jászágban ismertté vált bűncselekmények struktúrája és
dinamikája 1994-96 között

Bűncselekmények száma

A Jászság bűnözésének struktúrája 1996-ban

A Jászság bűnügyileg "fertőzött" települései

	1994	1995	1996
Jászberény	1.178	843	911
Jászapáti	358	420	335
Jászladány	106	164	189
Jáskisér	131	132	165
Jászárokszállás	110	119	136
Jászfényszaru	68	77	104
<i>összesen:</i>	2.151	1.755	1.840
Jászság összesen:	2.367	2.223	2.290

A vagyon elleni bűnözés struktúrája 1996-ban

